

# Energieproject Galibi

## Probleemstelling

Galibi ligt aan de monding van de Marowijne in Suriname (Zuid-Amerika) op de grens met Frans-Guyana.

Het dorp ligt op ongeveer een uur varen van het dichtste stadje (Albina) dat bereikbaar is via de weg vanuit Paramaribo.

De leefgemeenschap bestaat uit authentieke Carib-indianen, die leven van de visvangst en een beetje toerisme. Hun vis verkopen ze op de markt in Saint-Laurent-de-Maronie (Frans-Guyana) op ongeveer een uur varen. Het strand waar de reuzenschildpadden aan land komen om eieren te leggen, is zeker een unieke toeristische troef.

Qua energievoorziening is het dorp nu aangewezen op een dieselgenerator die maximum twee uren per dag kan voorzien in basisstroom.

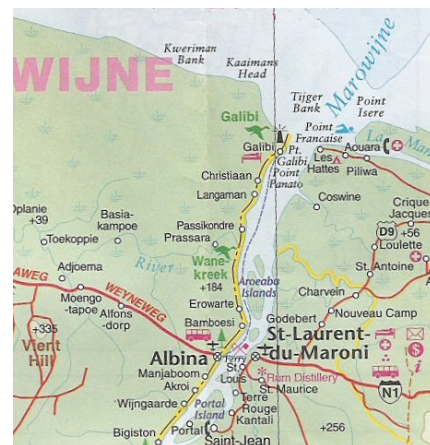
Deze energievoorziening is echter ontoereikend om het voortbestaan van het dorp te garanderen.

Een tweetal winkeltjes hebben diepvriezers en moeten zich nu behelpen met eigen generatoren. De vier lodges (die toeristen kunnen herbergen die het schildpaddenstrand bezoeken) zijn ook beperkt in hun energiegebruik. Het radiostation, annex internet verbinding, draait zeer onregelmatig. Dit station is eigenlijk de enige verbinding met de rest van de wereld.

Ook voor de visserij is dringend nood aan voldoende elektriciteit om een ijsfabriekje op te starten nodig voor het koelen van hun vangst. Op dit ogenblik halen de vissers hun ijs met de boot in Frans-Guyana op meer dan een uur varen in tropische hitte...

Alhoewel Suriname niet valt onder de landen die heel slecht scoren qua ontwikkeling, is het wel zo dat er een schrijnend tekort is aan middelen. Dit gegeven is nog scherper aanwezig bij de bevolking van Galibi, een van de minderheden in dit land. Daarenboven leeft deze gemeenschap in het uiterste hoekje van het land dat zeer slecht bereikbaar is. Kortom, het installeren van de nodige energievoorzieningen op basis van eigen expertise en middelen is een utopie.

Uit gesprekken en bezoeken ter plaatse is duidelijk te concluderen dat een degelijke energievoorziening een noodzaak is. Zonder dit kan deze unieke gemeenschap niet blijven bestaan en zou dit meteen een reële bedreiging voor de zeeschildpaddenpopulatie vormen, gezien deze Carib-indianen eigenlijk ook instaan voor het beschermen van de zeeschildpadden tegen o.a. piraterij.



## Stedenband

De gemeente Koksijde is al enkele jaren bezig met het opstarten van een stedenband met deze gemeenschap. In mei 2008 werd het charter getekend in Galibi ter gelegenheid van het eerste werkbezoek van een officiële delegatie uit Koksijde aan Galibi. In mei 2009 wordt een tegenbezoek verwacht van een delegatie uit Suriname aan Koksijde.

De bedoeling van een dergelijke stedenband is een onderlinge uitwisseling tot stand te brengen tussen een gemeenschap in het noorden en het zuiden, zodat beiden hieruit kunnen leren en er op kunnen vooruitgaan.

Beide gemeenschappen hebben heel wat raakpunten (visserij, toerisme, strand, ...)

Basisidee achter deze uitwisseling is duidelijk een procesmatige werking, vooral dan op bestuurlijk gebied in deze raakvlakken. In wezen valt een projectmatige werking hier niet onder.

Het spreekt echter voor zich dat uit deze samenwerking ook projecten (vooral dan in het zuiden) kunnen vloeien die eerder een expertise- en financiële kant vertonen.

Om tegemoet te kunnen komen aan deze noden werd door enkele enthousiaste mensen de vzw Marowijne opgericht met als doel fondsen te verwerven om projecten in Galibi te kunnen helpen financieren passend in het kader van de stedenband.

Op dit ogenblik zijn projecten lopend op het gebied van onderwijs (installeren van een studiefonds) en wordt ook enig lobbywerk uitgevoerd om een uitbreiding van het vrouwenhuis te realiseren die een educatieve en toeristische functie zou hebben.

Zoals eerder gesteld begint en eindigt elk probleem in Galibi met een degelijke energievoorziening. Vandaar de noodzaak tot het opstarten van het energieproject Galibi.

## Energieproject - noden

Het is van cruciaal belang in het licht van de overlevingskansen van het dorp op iets langere termijn, dat er 24 uur op 24 uur voorzien wordt in een basiselektriciteit.

Er is een proefproject geweest met het installeren van een kleine windmolen (500 W). Deze gaf goede resultaten, maar ondertussen is een en ander stuk gegaan...

De ligging van Galibi, op een zandrijs aan de oceaan, zorgt ervoor dat er vrij constant windsnelheden zijn die vergelijkbaar zijn met die aan onze kust, zodat het plaatsen van een windmolen ergens voor de hand ligt.

Een grove schatting van het vermogen van een windmolen die zou kunnen instaan voor het basisenergieverbruik van deze authentieke indianengemeenschap brengt ons op een molen van ongeveer 75 kW.



## Energieproject - expertise

Ten einde een juiste dimensionering te kunnen maken van de windmolen(s) gerelateerd aan de specifieke omstandigheden (mogelijkheden vervoer ter plaatse, ondergrond,...) is het nodig dat een expert een en ander kan bestuderen. Een expertise op dat vlak is niet aanwezig in het dorp en in Suriname staat windenergie helemaal in haar kinderschoenen.

Evenwel is, naar wij vernamen, in het buurland Frans-Guyana (=Europa) wel enige expertise op dat vlak aanwezig.

Verder is het uiteraard ook mogelijk dat experts van hier ter plaatse enig veldwerk verrichten ter dimensionering van de noden.

## Energieproject - middelen

Naast het kunnen dimensioneren van een dergelijke installatie, is het uiteraard noodzakelijk om aan de nodige middelen te geraken.

Zoals gesteld is het een utopie hiervoor te rekenen op de eigen middelen van de gemeenschap, noch die van de overheid. Voor dergelijke projecten is men in Suriname afhankelijk van buitenlandse input via projecten die al dan niet gesteund worden door internationale hulporganisaties of banken.

Het is uiteraard wel zo dat gezien een energieproject ten goede kan komen aan de ganse bevolking, bijvoorbeeld kan gedacht worden aan het uitgeven van coöperatieve aandelen waardoor een bescheiden inbreng door de bevolking en anderen mogelijk is. Anderzijds is ook een return te verwachten voor de investeerders door bijvoorbeeld de verkoop van elektriciteit.

Een uiterst gunstig gegeven is dat men in Galibi reeds vertrouwd is met de ideeën van coöperatieve werking. De elektriciteit die nu opgewekt wordt is afkomstig van een dieselgenerator waarvoor de staat voorziet in diesel. Gezien echter de levering hiervan zeer onregelmatig gebeurt hebben de kapiteins van het dorp een systeem uitgedokterd waarbij door een bescheiden prefinanciering zij in staat zijn een reserve aan diesel zelf in te kopen zodat ze kunnen garanderen dat er elke dag wel enkele uren stroom zal zijn.

## Energieproject - concreet

Ten einde het project goed te onderbouwen hebben we nood aan:

- Technische expertise (vermogen windmolen, fundering, vervoer, mogelijkheden om een windmolen van hier naar Galibi te verscheppen en daar te monteren ...)
- Financiële expertise (opzetten systeem met coöperatieve aandelen, microfinanciering, ...)
- Investeerders
- Contacten met bedrijven in Suriname, Frans-Guyana of Brazilië die zouden kunnen instaan voor een eventuele uitbouw van dit project.